

Số: 3404/BCĐNQ-VPTT

Lai Châu, ngày 17 tháng 7 năm 2023

V/v sao gửi tài liệu định hướng tuyên
truyền về nhân quyền tháng 7/2023

Kính gửi:

- Các cơ quan thành viên Ban Chỉ đạo Nhân quyền tỉnh;
- UBND các huyện, thành phố.

Thực hiện Công văn số 4787/VPTT-P6 ngày 06/7/2023 của Văn phòng Thường trực Ban Chỉ đạo Nhân quyền Chính phủ về việc định hướng công tác tuyên truyền, đấu tranh phản bác về nhân quyền tháng 7/2023. Để tăng cường hiệu quả công tác tuyên truyền về nhân quyền trên địa bàn tỉnh, Ban Chỉ đạo Nhân quyền tỉnh đề nghị:

1. Các cơ quan thành viên Ban Chỉ đạo, UBND các huyện, thành phố đẩy mạnh các bài viết tuyên truyền về thành tựu bảo đảm quyền con người ở Việt Nam và trên địa bàn tỉnh, nhất là trong bảo đảm, nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân ở vùng sâu, vùng xa, dân tộc ít người và đồng bào theo đạo... Khẳng định đại đoàn kết dân tộc là đường lối chiến lược của cách mạng Việt Nam, mọi chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước đều hướng tới mục tiêu cao nhất là bảo đảm các dân tộc bình đẳng, tôn trọng, hòa hợp, giúp đỡ lẫn nhau cùng phát triển; tăng cường đấu tranh phản bác, vạch trần luận điệu xuyên tạc, vu cáo chính sách đất đai của Đảng, Nhà nước, âm mưu chia rẽ đoàn kết dân tộc, tôn giáo của một số trang tin nước ngoài, của các đối tượng phản động, cực đoan trong và ngoài nước với các hình thức đưa tin đa dạng, chú trọng sử dụng thêm ngôn ngữ nước ngoài và áp dụng các phương thức truyền thông trên các nền tảng xã hội.

2. Tuyên truyền khẳng định việc bảo vệ thúc đẩy quyền con người là chính sách nhất quán của Việt Nam, các quyền và tự do cơ bản của con người được ghi nhận trong Hiến pháp, được bảo vệ và thúc đẩy bởi các văn bản pháp luật và triển khai trong thực tiễn. Xây dựng các bài viết tuyên truyền, nâng cao nhận thức và tinh thần cảnh giác cho người dân, người lao động về bản chất của những tổ chức tự xưng “công đoàn độc lập” là chiêu bài của một số thế lực xấu nhằm dụ dỗ, mua chuộc người dân tham gia thực hiện các hoạt động chống phá Nhà nước Việt Nam.

3. Thường xuyên truy cập Trang Thông tin điện tử: **www.nhanquyenvn.org** và 02 fanpage “**Nhân quyền Việt Nam**”, “**Tin tức vùng cao**”, **Tạp chí Nhân quyền Việt Nam** của Văn phòng Thường trực về Nhân quyền và chuyên mục “**Nhân quyền cuộc sống**” trên Tạp chí Xây dựng Đảng và các tin, bài về nhân quyền trên Báo điện

từ Vietnamnet và Vnexpress để tham khảo, đấu tranh, phản bác luận điệu xuyên tạc, lợi dụng các vấn đề liên quan đến dân chủ, nhân quyền.

Tài liệu tham khảo phục vụ công tác tuyên truyền: “Nỗ lực của Việt Nam trong việc bảo đảm các quyền dân sự, chính trị” (sao gửi kèm theo).

Đề nghị các cơ quan thành viên Ban Chỉ đạo, UBND các huyện, thành phố căn cứ chức năng, nhiệm vụ và thực tế địa bàn tổ chức công tác tuyên truyền, đấu tranh phản bác hiệu quả. /.

Nơi nhận:

- Đ/c Trưởng BCD (để báo cáo);
- Như kính gửi (để thực hiện);
- Lưu: VT, VPTT.

**TM. BAN CHỈ ĐẠO
PHÓ TRƯỞNG BAN THƯỜNG TRỰC**

**PHÓ GIÁM ĐỐC CÔNG AN TỈNH
Đại tá Tao Văn Trường**

NỖ LỰC CỦA VIỆT NAM TRONG BẢO ĐẢM CÁC QUYỀN DÂN SỰ, CHÍNH TRỊ THÔNG QUA VIỆC THỰC THI CÔNG ƯỚC ICCPR

Vụ Pháp luật quốc tế, Bộ Tư pháp

1. Công ước quốc tế về các quyền dân sự và chính trị năm 1966 (thường được biết đến với tên gọi tắt là Công ước ICCPR) là một trong những điều ước quốc tế quan trọng nhất của Liên hợp quốc về vấn đề quyền con người. Cùng với Công ước quốc tế về các quyền kinh tế, xã hội và văn hoá năm 1966 (ICESCR) và Tuyên ngôn quốc tế nhân quyền năm 1948 (UDHR), ICCPR trở thành một trong ba trụ cột của Bộ luật nhân quyền quốc tế - nhóm văn kiện nền tảng cho sự hình thành và phát triển các tiêu chuẩn nhân quyền cơ bản trên thế giới.

ICCPR được thông qua theo Nghị quyết số 2200A (XXI) của Đại hội đồng Liên hợp quốc vào ngày 16/12/1966 và có hiệu lực thi hành từ ngày 23/3/1976. Cho đến nay, Công ước đã thu hút sự tham gia của 117/193 quốc gia thành viên của Liên hợp quốc, khiến cho ICCPR trở thành một trong những điều ước quốc tế có số lượng thành viên đông đảo nhất.

Với phạm vi điều chỉnh rộng, bao trùm tất cả các quyền dân sự và chính trị của cá nhân, Công ước đã trở thành nền tảng pháp lý cho sự ra đời của các điều ước quốc tế chuyên biệt về sau như Công ước về chống tra tấn và các hình thức trừng phạt, đối xử tàn bạo, vô nhân đạo hay hạ nhục người khác năm 1984; Công ước về xoá bỏ các hình thức phân biệt đối xử với phụ nữ năm 1979; Công ước về quyền trẻ em năm 1989... Xuyên suốt 53 điều, Công ước ghi nhận 01 quyền của tập thể (quyền tự quyết dành cho các dân tộc bản địa (Điều 1)) và 18 nhóm quyền căn cốt, cơ bản gắn liền với mỗi cá nhân như quyền sống, tự do và an ninh cá nhân; quyền không bị phân biệt đối xử và bình đẳng trước pháp luật; quyền được xét xử công bằng; quyền tự do đi lại và cư trú; quyền được bảo vệ bí mật đời tư; quyền tự do tư tưởng, tín ngưỡng, tôn giáo; quyền tự do ý kiến và biểu đạt; quyền tự do lập hội; quyền tự do hội họp một cách hoà bình; quyền tham gia vào đời sống chính trị;...

Việt Nam trở thành thành viên Liên hợp quốc vào năm 1977 và gia nhập Công ước ICCPR vào năm 1982. Kể từ khi gia nhập cho đến nay, Việt Nam đã xây dựng, nộp các Báo cáo quốc gia về tình hình thực thi Công ước ICCPR tại Việt Nam lần lượt vào các năm 1989, 2001, 2017 và 2023. Việc nộp các Báo cáo quốc gia này đã thể hiện thiện chí, nỗ lực của Việt Nam trong việc đảm bảo thực hiện các cam kết quốc tế.

Trên cơ sở Báo cáo thực thi Công ước ICCPR lần thứ 3 (giai đoạn 2002 - 9/2017), tại kỳ họp lần thứ 125, Ủy ban Nhân quyền Liên hợp quốc (sau đây gọi là Ủy ban Nhân quyền LHQ) đã tổ chức Phiên đối thoại đối với Việt Nam về Báo cáo này vào ngày 11-12/3/2019 tại Geneva, Thụy Sĩ và đưa ra các Bản khuyến nghị đối với tình hình thực hiện Công ước ICCPR tại Việt Nam. Ngày 28/3/2019, Ủy ban Nhân quyền LHQ đã ban hành Bản khuyến nghị về Báo cáo thực thi Công ước ICCPR lần thứ 3 tại Việt Nam. Ngay sau khi nhận được Khuyến nghị, Bộ Tư pháp đã cùng với các Bộ, ngành rà soát kỹ lưỡng, xây dựng Kế hoạch thực hiện và trình Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 1252/QĐ-TTg ngày 26/9/2019 phê duyệt Kế hoạch tăng cường thực thi hiệu quả Công ước ICCPR và các khuyến nghị của Ủy ban Nhân quyền Liên hợp quốc (Quyết định số 1252/QĐ-TTg). Bên cạnh đó, năm 2021, trên cơ sở yêu cầu của Ủy ban Nhân quyền, Việt Nam đã nộp Báo cáo giữa kỳ đúng hạn để trả lời Ủy ban về những vấn đề Ủy ban quan tâm.

Trong nhiều hoạt động đã triển khai, có thể kể đến việc từ khi Quyết định số 1252/QĐ-BTP được ban hành cho đến hết tháng 12/2022, khoảng 40 Bộ, ngành, địa phương đã xây dựng kế hoạch riêng thực hiện các khuyến nghị trong các lĩnh vực phụ trách. Các khuyến nghị cũng được tiến hành hiệu quả thông qua việc lồng ghép với các chiến lược, chương trình phát triển kinh tế - xã hội, chương trình mục tiêu quốc gia trong nhiều lĩnh vực liên quan như Đề án tổng thể phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021 - 2030. Một số khuyến nghị liên quan đến rà soát, hoàn thiện khuôn khổ pháp luật đã được Việt Nam triển khai thực hiện...

Trong lĩnh vực của Bộ Tư pháp, thực hiện Quyết định số 1252/QĐ-TTg ngày 26/9/2019 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Kế hoạch tăng cường thực thi hiệu quả Công ước ICCPR và các khuyến nghị của Ủy ban Nhân quyền Liên hợp quốc (Quyết định số 1252), Bộ trưởng Bộ Tư pháp đã ban hành Quyết định số 3028/QĐ-BTP ngày 04/12/2019 ban hành Kế hoạch của Bộ Tư pháp trong việc tăng cường thực hiện hiệu quả Công ước ICCPR và các khuyến nghị của Ủy ban Nhân quyền của Liên hợp quốc (Quyết định số 3028).

2. Nỗ lực của Việt Nam trong bảo đảm các quyền dân sự, chính trị thông qua việc thực thi Công ước ICCPR đã được thể hiện một cách chủ động, đầy đủ thông qua công tác: (i) xây dựng, hoàn thiện pháp luật về các quyền dân sự, chính trị; (ii) đẩy mạnh tuyên truyền, phổ biến pháp luật về các quyền dân sự, chính trị; (iii) tăng cường thực thi pháp luật và (iv) thực hiện nghĩa vụ xây dựng báo cáo quốc gia thực thi Công ước ICCPR.

2.1. Điểm sáng trong công tác xây dựng, hoàn thiện pháp luật để ghi nhận đầy đủ các quyền con người trong những năm qua là sự ra đời của Hiến pháp năm 2013 với một chương riêng quy định về quyền con người. Hiến pháp năm 2013 ghi nhận nguyên tắc: *“Ở nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, các quyền con người, quyền công dân về chính trị, dân sự, kinh tế, văn hóa, xã hội được công nhận, tôn trọng, bảo vệ, bảo đảm theo Hiến pháp và pháp luật”*;¹ đồng thời cũng quy định rõ, mọi người có nghĩa vụ tôn trọng quyền của người khác, việc thực hiện quyền con người, quyền công dân không được xâm phạm lợi ích quốc gia, dân tộc, quyền và lợi ích hợp pháp của người khác.²

Hiến pháp năm 2013 cũng lần đầu tiên quy định nguyên tắc ban hành văn bản quy phạm pháp luật có nội dung về hạn chế quyền. Theo đó: *“Quyền con người, quyền công dân chỉ có thể bị hạn chế theo quy định của luật trong trường hợp cần thiết vì lý do quốc phòng, an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội, đạo đức xã hội, sức khỏe của cộng đồng”*. Nguyên tắc này phù hợp với các chuẩn mực của pháp luật quốc tế về hạn chế quyền con người. Nguyên tắc này cũng được thể hiện tại Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2020, sau đây gọi là Luật BHVBQPPL), theo đó, chỉ có Quốc hội có thẩm quyền ban hành luật để quy định: *“Quyền con người, quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân mà theo Hiến pháp phải do luật định; việc hạn chế quyền con người, quyền công dân; tội phạm và hình phạt”* (điểm b khoản 1 Điều 15).

Trong giai đoạn từ tháng 01/2019 đến tháng 12/2022, Việt Nam đã thông qua 56 luật, nghị quyết của Quốc hội có liên quan đến quyền con người, quyền công dân, góp phần cụ thể hóa các quy định của Hiến pháp năm 2013 cũng như các điều ước quốc tế về quyền con người mà Việt Nam là thành viên như: Bộ luật lao động năm 2019, Luật Thanh niên năm 2020, Luật Giáo dục năm 2019, Luật Cư trú năm 2020, Luật Xuất cảnh, nhập cảnh của công dân Việt Nam năm 2019, Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Bộ luật tố tụng hình sự năm 2021, Luật Phòng, chống ma túy năm 2021, Luật Thanh tra năm 2022, Luật Phòng, chống bạo lực gia đình năm 2022,... Trong Chương trình xây dựng pháp luật nhiệm kỳ Quốc hội khóa XV, Quốc hội còn dự kiến ban hành nhiều luật khác liên quan tới quyền con người như: Luật Việc làm (sửa đổi), Luật Bảo hiểm xã hội (sửa đổi), Luật Bảo hiểm xã hội (sửa đổi), Luật Công đoàn (sửa đổi), Luật Dân số (sửa đổi),...

Bên cạnh đó, để thực hiện nghĩa vụ tôn trọng và bảo vệ các quyền con người, *Việt Nam không ngừng hoàn thiện khuôn khổ pháp luật về tổ chức bộ máy nhà*

¹ Khoản 1 Điều 14

² Khoản 2, khoản 4 Điều 15

nước, theo đó, xác định rõ ràng hơn thẩm quyền của các cơ quan nhà nước có liên quan đến bảo vệ, bảo đảm quyền con người. Chẳng hạn như, Hiến pháp năm 2013 quy định rõ Quốc hội có thẩm quyền quyết định việc phê chuẩn, gia nhập hoặc chấm dứt hiệu lực của điều ước quốc tế về quyền con người, quyền và nghĩa vụ cơ bản của Công dân (khoản 14 Điều 70); Chính phủ có trách nhiệm bảo vệ quyền con người, quyền công dân, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội (khoản 6 Điều 96); Toà án nhân dân có nhiệm vụ bảo vệ công lý, bảo vệ quyền con người, quyền công dân (khoản 3 Điều 102); và Viện kiểm sát nhân dân có nhiệm vụ bảo vệ pháp luật, bảo vệ quyền con người, quyền công dân (khoản 3 Điều 107). Chức năng, nhiệm vụ của Quốc hội, Chính phủ, Toà án nhân dân, Viện Kiểm sát nhân dân, các cơ quan có nhiệm vụ liên quan đến quyền con người khác (ví dụ như Cơ quan điều tra hình sự, công an nhân dân, các cơ quan có thẩm quyền xử lý vi phạm hành chính...) đều được cụ thể hoá trong các văn bản quy phạm pháp luật, trong đó xác định rõ giới hạn về thẩm quyền để đảm bảo thực hiện nghĩa vụ tôn trọng đối với các quyền con người.³ Đồng thời, chức năng, nhiệm vụ của các cơ quan, tổ chức thực hiện hoạt động phân biện xã hội cũng được quy định rõ trong các văn bản quy phạm pháp luật như Luật Mặt Trận tổ quốc Việt Nam, Luật Công đoàn⁴....

Trình tự, thủ tục ban hành văn bản quy phạm pháp luật được hoàn thiện, trong đó bổ sung các nguyên tắc, trình tự, thủ tục để đảm bảo quyền của đối tượng tác động – cũng là đảm bảo quyền con người, quyền công dân. Luật BHVBQPPL quy định rõ thẩm quyền, trình tự, thủ tục ban hành từng loại văn bản quy phạm pháp luật, trong đó quy định trách nhiệm của cơ quan chủ trì soạn thảo trong việc lấy ý kiến của đối tượng chịu tác động trực tiếp, đánh giá tác động về giới.... Các dự thảo văn bản quy phạm pháp luật trong quá trình đề xuất, xây dựng đều được đánh giá để đảm bảo sự phù hợp với các quy định của điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên.⁵ Các văn bản quy phạm pháp luật cũng có thể được kiến nghị sửa đổi, bổ sung, thay thế, bãi bỏ hoặc đình chỉ thi hành; xây dựng và thông qua theo trình tự, thủ tục rút gọn để đảm bảo thực hiện các điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên.⁶

³ Các văn bản có thể kể đến như Luật Tổ chức Quốc hội, Luật Tổ chức Chính phủ năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2019), Luật Tổ chức toà án nhân dân, Luật Tổ chức Viện kiểm sát nhân dân, Luật Tổ chức cơ quan điều tra hình sự, Luật Quốc phòng, Luật Công an nhân dân, Luật Xử lý vi phạm hành chính....

⁴ Luật Công đoàn hiện đang được nghiên cứu sửa đổi, bổ sung và dự kiến sẽ trình Quốc hội thông qua tại kỳ họp thứ 8, khoá XV (dự kiến tháng 10-11/2024)

Xem thêm tại: Linh Nguyễn, Sửa đổi Luật Công đoàn phải đáp ứng được ba mục tiêu, Cổng Thông tin điện tử Công đoàn Công Thương Việt Nam

Truy cập tại: <https://congdoancongthuong.org.vn/tin-tuc/t6500/sua-doi-luat-cong-doan-phai-dap-ung-duoc-3-muc-tieu.html>

⁵ Các quy định tại Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2020) đề cập về đảm bảo sự phù hợp của dự thảo văn bản quy phạm pháp luật với điều ước quốc tế có thể kể đến như khoản 5 Điều 5, khoản 2 Điều 32, khoản 1 Điều 33, khoản 1 Điều 34, khoản 2 Điều 36, khoản 3 Điều 39, khoản 2 Điều 55...

Bên cạnh đó, các hành vi xâm phạm quyền con người cũng được phòng ngừa thông qua hoàn thiện khuôn khổ pháp luật về xử lý các hành vi này. Việt Nam đã ban hành, sửa đổi bổ sung Bộ luật Hình sự, Luật xử lý vi phạm hành chính và nhiều nghị định về xử lý vi phạm hành chính trong các lĩnh vực, trong đó quy định rõ các hành vi bị coi là tội phạm, vi phạm hành chính và các mức chế tài cụ thể với từng hành vi.

Ngoài việc hoàn thiện khuôn khổ pháp luật để trực tiếp ghi nhận, bảo vệ quyền con người, Việt Nam cũng tích cực hoàn thiện khuôn khổ pháp luật có liên quan để tạo điều kiện cho các cá nhân được thu hưởng quyền của mình ở mức độ cao nhất có thể. Hiện nay, Việt Nam có nhiều văn bản quy phạm pháp luật được ban hành để hỗ trợ các cá nhân, đặc biệt là các nhóm dễ bị tổn thương được tiếp cận thông tin, hiểu rõ hơn và có cơ hội thực hiện quyền của mình, chẳng hạn như Luật Trợ giúp pháp lý, Luật phổ biến, giáo dục pháp luật....

Việc hoàn thiện khuôn khổ pháp luật để thúc đẩy quyền con người có ý nghĩa đặc biệt quan trọng trong bối cảnh thế giới, trong đó có Việt Nam vừa trải qua đại dịch COVID-19 gây ảnh hưởng, cản trở nghiêm trọng việc thụ hưởng quyền của các cá nhân. Trong giai đoạn dịch bệnh, Quốc hội đã kịp thời ban hành các Nghị quyết tạo cơ sở pháp lý cho việc áp dụng các biện pháp phòng chống dịch bệnh và hỗ trợ cho người dân chịu ảnh hưởng bởi dịch. Nhiều văn bản quy phạm pháp luật cũng được ban hành trong giai đoạn này để đảm bảo tốt hơn nữa quyền của người dân trong bối cảnh dịch bệnh, ví dụ như: Quyết định 02/2016/QĐ-TTg ngày 28/01/2016 của Thủ tướng Chính phủ quy định điều kiện công bố dịch, công bố hết dịch bệnh truyền nhiễm; Quyết định 447/QĐ-TTg ngày 01/04/2020 của Thủ tướng Chính phủ về việc công bố dịch COVID-19....

2.2. Tiếp tục thúc đẩy các quyền dân sự và chính trị thông qua hoạt động tuyên truyền, phổ biến, giáo dục và đào tạo

Công tác phổ biến giáo dục pháp luật (PBGDPL) về quyền dân sự, chính trị cho cán bộ và nhân dân luôn được xác định là nhiệm vụ cần được thực hiện thường xuyên, liên tục. Các hoạt động PBGDPL đã được tiến hành dưới nhiều hình thức, nội dung phong phú, ứng dụng công nghệ thông tin nên đã đạt được nhiều kết quả quan trọng (*chi tiết xem tại Báo cáo quốc gia thực thi Công ước ICCPR lần thứ 4*).

Riêng trong lĩnh vực của Bộ Tư pháp, nhằm cung cấp đa dạng các tài liệu PBGDPL về quyền dân sự, chính trị, Bộ Tư pháp đã tổ chức biên soạn và phát hành nhiều tài liệu phổ biến pháp luật về quyền dân sự, chính trị, gồm:

* Khoản 3 Điều 12, khoản 1 Điều 51, khoản 3 Điều 146 Luật BHVBQPPL

- Năm 2019, Bộ Tư pháp đã biên soạn 13 tiểu phẩm; 87 câu hỏi đáp pháp luật về các quyền dân sự, chính trị;

- Năm 2020, Bộ Tư pháp đã biên soạn 12 tờ gấp dịch ra 05 tiếng dân tộc thiểu số (Thái, Jarai, Bana, Chăm, Mông) và 296 câu hỏi đáp pháp luật về các quyền dân sự, chính trị.

- Năm 2021: Để hưởng ứng đợt cao điểm phổ biến, giáo dục pháp luật phục vụ bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XV và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2021-2026 và kịp thời tuyên truyền, phổ biến các quy định pháp luật về bầu cử nhằm giúp người dân nắm bắt các thông tin pháp luật, qua đó hiểu rõ hơn về quyền làm chủ, quyền chính trị của mình và hiểu về tổ chức bộ máy nhà nước, Bộ Tư pháp đã tiến hành biên soạn Tài liệu PBGDPL về các quyền dân sự, chính trị đăng tải trên Trang thông tin PBGDPL gồm 08 chuyên đề và 100 câu hỏi - đáp phổ biến các quy định pháp luật về bầu cử và tổ chức bộ máy.

Ngoài ra, Bộ Tư pháp còn phối hợp với Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc xây dựng, in ấn 12.000 bản tờ gấp, truyện tranh phổ biến quy định pháp luật về tảo hôn và hôn nhân cận huyết bằng tiếng Việt, tiếng dân tộc Thái, tiếng dân tộc Mông. Các tài liệu này được cấp phát đến người dân và học sinh các trường trung học cơ sở của 05 tỉnh: Hà Giang, Điện Biên, Lai Châu, Yên Bái và Cao Bằng.

Các tài liệu trên đều được đăng tải trên Trang thông tin phổ biến, giáo dục pháp luật thuộc Cổng thông tin điện tử Bộ Tư pháp (<http://pbgdpl.moj.gov.vn>) để các bộ, ngành, địa phương khai thác, sử dụng làm tài liệu phổ biến và phục vụ nhu cầu tra cứu, tìm hiểu của cán bộ, công chức, nhân dân trên cả nước.

2.3. Tiếp tục nâng cao hiệu quả thực thi các quy định pháp luật về quyền dân sự và chính trị

Các hoạt động nhằm tiếp tục nâng cao hiệu quả thực thi các quy định pháp luật về quyền dân sự và chính trị có thể kể đến như:

(i) Ban hành và thực hiện các kế hoạch, chương trình hành động quốc gia để xóa bỏ định kiến, phân biệt đối xử đối với phụ nữ (nhằm tăng cường sự tham gia của phụ nữ trong mọi lĩnh vực và xóa bỏ bạo lực giới) và các nhóm đối tượng dễ bị tổn thương.

(ii) Nâng cao hiệu quả tiếp nhận khiếu nại, tố cáo theo hướng thuận tiện, an toàn và tăng tỷ lệ giải quyết khiếu nại, tố cáo liên quan đến các vi phạm quyền dân sự và chính trị của các cá nhân để đảm bảo tốt hơn quyền khiếu nại, tố cáo.

(iii) Tiếp tục nâng cao hiệu quả thi hành các quyền dân sự và chính trị trong hoạt động tổ tụng hình sự;

(iv) Tăng cường hoạt động hỗ trợ bảo vệ các quyền dân sự và chính trị;...

Ngoài ra, với phương châm hệ thống pháp luật chỉ thực sự phát huy được hiệu lực, hiệu quả khi được tổ chức thi hành kịp thời, đầy đủ, nhất quán và nghiêm minh, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 242/QĐ-TTg ngày 26/2/2018 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt *Đề án đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác tổ chức thi hành pháp luật*⁷. Ngày 08/6/2023, Hội nghị tổng kết 5 năm thực hiện Đề án này đã được tổ chức, qua tổng kết cho thấy, các Bộ, ngành, địa phương đã thực hiện 7 nhóm nhiệm vụ, giải pháp cụ thể trong công tác tổ chức thi hành pháp luật, gồm: tăng cường sự lãnh đạo của cấp ủy Đảng, sự chỉ đạo điều hành của chính quyền; hoàn thiện thể chế tổ chức thi hành và theo dõi thi hành pháp luật; đổi mới công tác theo dõi, đánh giá tình hình thi hành pháp luật; tăng cường năng lực phản ứng chính sách; ứng dụng công nghệ thông tin; tăng cường theo dõi, kiểm tra việc thực hiện quả lý nhà nước trong công tác tổ chức thi hành pháp luật.

(Thông tin, số liệu về thực hiện các quyền dân sự, chính trị từ năm 2019-2022 xin xem Báo cáo quốc gia thực thi Công ước ICCPR lần thứ 4).

2.4. Hoàn thành việc xây dựng Báo cáo quốc gia thực thi Công ước ICCPR lần thứ 4

Thực hiện Quyết định số 1252/QĐ-TTg⁷ và Quyết định số 3028/QĐ-BTP⁸, Bộ Tư pháp là cơ quan đầu mối, chủ trì, phối hợp với các Bộ, ngành xây dựng dự thảo Báo cáo thực thi Công ước ICCPR lần thứ 4.

Báo cáo ICCPR lần thứ 4 do Ban soạn thảo liên ngành gồm 23 thành viên là đại diện các Bộ, ngành, đơn vị liên quan trực tiếp đến nội dung Công ước ICCPR xây dựng. Báo cáo được xây dựng và hoàn thiện trên cơ sở ý kiến đóng góp của các cơ quan ở cả trung ương và địa phương, các tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội nghề nghiệp và người dân. Dự thảo Báo cáo đã được đăng công khai để lấy ý kiến toàn dân trên Cổng thông tin điện tử của Bộ Tư pháp. Nhiều cuộc họp, hội thảo, tọa đàm đã được tổ chức nhằm tạo cơ hội đối thoại cởi mở, thẳng thắn giữa Ban soạn thảo và các bên liên quan. Các ý kiến đóng góp đối với dự thảo Báo cáo đều được Ban soạn thảo tổng hợp, nghiên cứu tiếp thu, chỉnh lý.

Ngày 22/3/2023, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt nội dung, cho phép nộp Báo cáo thực thi Công ước ICCPR lần thứ 4 tại Việt Nam. Trên cơ sở đó, Bộ Tư

⁷ Mục II.4.đ Quyết định số 1252/QĐ-TTg ngày 26/9/2019 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Kế hoạch tăng cường thực thi hiệu quả Công ước ICCPR và các khuyến nghị của Ủy ban Nhân quyền LHQ (sau đây gọi là Quyết định số 1252/QĐ-TTg) và Mục D.V.2 Phụ lục ban hành kèm theo Quyết định số 1252/QĐ-TTg

⁸ Mục B.I.4 Quyết định số 3028/QĐ-BTP

pháp đã thực hiện các thủ tục để nộp Báo cáo đến Ủy ban Nhân quyền LHQ đúng hạn. Bản tiếng Anh đã được đăng tải trên website của Ủy ban Nhân quyền LHQ.

Báo cáo thực thi Công ước ICCPR lần thứ 4 được chia thành 2 phần (Phần I Thông tin chung và Phần II về Báo cáo về các quy định cụ thể) với tổng số 135 đoạn, trong đó tình hình thực hiện đối với từng điều và khuyến nghị được phân chia cụ thể, rõ ràng tại Phần II của Báo cáo. Báo cáo này cũng được trình bày theo đúng yêu cầu của Ủy ban Nhân quyền LHQ với dung lượng không vượt quá 21.200 từ. Cùng với Báo cáo thực thi Công ước ICCPR lần thứ 4, Việt Nam đã nộp 05 Phụ lục kèm theo (bao gồm Phụ lục 1 (Các Kế hoạch thực hiện Công ước ICCPR); Phụ lục 2 (Danh mục Luật, Nghị quyết của Quốc hội có liên quan (năm 2019-2022)); Phụ lục 3 (Danh mục các hội nghị, hội thảo, tọa đàm, tập huấn tuyên truyền, phổ biến pháp luật về các quyền dân sự, chính trị (năm 2019-2022)); Phụ lục 4 (Các chương trình mục tiêu quốc gia (năm 2021-2025)); và Phụ lục 5 (Thông tin về một số văn bản pháp luật trong lĩnh vực thông tin, truyền thông).

Thông qua Báo cáo thực thi Công ước ICCPR lần thứ 4, Việt Nam cung cấp các thông tin chính thức của Nhà nước Cộng hòa xã hội nghĩa Việt Nam, thể hiện những bước phát triển và nỗ lực của Việt Nam trong việc tôn trọng, bảo vệ, bảo đảm và thúc đẩy các quyền dân sự và chính trị. Báo cáo phản ánh những tiến bộ của Việt Nam cả về hoàn thiện khuôn khổ pháp luật và thực tiễn thực hiện trong giai đoạn 2019-2022 với mong muốn thế giới hiểu rõ hơn về những nỗ lực, tiến bộ của Việt Nam trong việc tôn trọng, bảo vệ, bảo đảm và thúc đẩy các quyền dân sự và chính trị, cùng với đó, tiếp tục ghi nhận, ủng hộ những nỗ lực của Việt Nam trong lĩnh vực này.

3. Một số đề xuất đối với các cơ quan báo chí trong việc tuyên truyền các nỗ lực của Việt Nam trong bảo đảm các quyền dân sự và chính trị thông qua việc thực thi Công ước ICCPR

- Các cơ quan báo chí tăng cường tuyên truyền về thành tựu của Việt Nam trong việc thực thi Công ước ICCPR nhằm phân bác lại các luận điệu sai trái của các thế lực thù địch. Trong quá trình tuyên truyền, các cơ quan báo chí có thể tham khảo nguồn thông tin chính thức về việc thực thi Công ước tại Trang thông tin điện tử của Vụ Pháp luật quốc tế, Bộ Tư pháp⁹ (). Đầu mối liên hệ là Phòng Công pháp và Nhân quyền quốc tế, Vụ Pháp luật quốc tế, Bộ Tư pháp, 58-60 Trần Phú, Ba Đình, Hà Nội (SĐT: 62739452).

⁹ <https://moj.gov.vn/tttp/tintuc/Pages/cong-uoc-quoc-te.aspx?ItemID=12>

- Một số khuyến nghị của Ủy ban Nhân quyền về việc thực thi Công ước ICCPR có nội dung trùng lặp với khuyến nghị của các công ước khác (Công ước CAT, Công ước CEDAW, Công ước CRC,...), do đó trong quá trình cơ quan báo chí tuyên truyền có thể kết hợp, lồng ghép với việc tuyên truyền thành tựu của Việt Nam trong việc thực thi Công ước ICCPR với các công ước có liên quan để tăng tần suất, hiệu quả và đảm bảo nội dung thống nhất.

- Công ước ICCPR là công ước phức tạp, đồ sộ, ngoài nội dung tại các điều trong Công ước thì cách hiểu các quyền trong Công ước được Ủy ban Nhân quyền cập nhật, giải thích làm rõ tại các Bình luận chung (Ủy ban đã ban hành 37 Bình luận chung và hiện có 22 Bình luận chung còn hiệu lực). Do đó, trong khuôn khổ buổi chia sẻ khó có thể truyền tải được đầy đủ tinh thần, nội dung của Công ước. Bộ Tư pháp đã và đang tổ chức các lớp Tập huấn về nội dung một số nhóm quyền của Công ước, sắp tới cuối tháng 6/2023 này sẽ có một lớp tại Hà Nội, rất mong các cơ quan báo chí, các nhà báo quan tâm liên hệ với Vụ Pháp luật quốc tế (theo địa chỉ ở trên để tham dự các lớp tập huấn.

Xin trân trọng cảm ơn./.
